

Patakmenti égerligetek vizsgálata Szlovákiában

Bába Károly

Abstract: *A study of brook-side elder woods in Slovakia.* This paper describes the findings of a study carried out via quadrat sampling (10x25x25 cm) in the alder galleries of the Csermely creek, the creek charging into the river Hernád at Kysak, and the Lakovica creek, as well as the willow woodlands of the Tarca (Tarysa) creek.

Key words: similarities, constancy, Syn-Tax

Bevezetés

A Szegedi Tanárképző Főiskola együttműködési szerződése révén kerültem 1970 évben Szlovákiába, ahol lehetőségem volt malakológiai gyűjtéseket végezni.

Anyag módszer

A cönológiai gyűjtéseket négy patak mentén végeztem kvadrát módszerrel (10x25x25 cm). A gyűjtőhelyek a következők voltak: 1. gyh.: Kassa mellett Gyermeley patak hegyvidéki égerliget *Petasites facies*sel. A vizsgált patak rész hegylábi területen volt a Szepes-Gömöri érchegység területén 1970.X.10. 2. gyh.: Kysak-nál Hernádba ömlő patakpart hegyvidéki égerliget *Rubus aljnövényzettel*. A Szepes-Gömöri érchegység nyugati részén 1970.X.11. 3. gyh.: Lakovica-patak Bártfa-Klušov-nál a Sóvári hegység északi részén éger-fűz liget *Lamium, Urtica aljnövényzettel*. 1970.X.20. 4. gyh.: A Tarca (Tarysa) patak Doba mellett észak-nyugati kitétségű fűzes *Dister* felé 1970.X.12. a Sóvári hegységnél. A gyűjtőhelyek fajlistája az egyedszámokkal és konstancia%-al az 1. táblázaton van feltüntetve.

A táblázaton a fajok mellett szerepel az élőhely típusok (ÉT) feltüntetése. Ezek S = sztyepplakó, BE = bokoredrolakó, VP = vízparti (nedvesség kedvelők), E = erdőlakó (Bába, K. 1991). Ezek aránya az erdők háborítottságát, illetve háborítatlanságát jelzi, amennyiben az erdőlakó és VP nedvességkedvelők vannak túlsúlyban az erdő háborítatlan. Az erdők fajlistái közti tényleges hasonlóságot Syn-Tax programmal ellenőriztem.

Eredmények

A vizsgált erdőkből 49 faj került elő. Az egyes gyűjtőhelyeken (az 1,2,3 gyűjtőhelyen) az E-VP (erdőlakó vízparti nedvességkedvelő fajok vannak többségben százalékosan 75,18, 54, 54, 72,21%-ban. A 4 gyűjtőhelyen 42,85%, ami jelzi hogy a fűzest ritkították, amit a BE fajok 42,85%-ban és az S fajok 14,28%-ban jeleznek. (1. táblázat)

Az egyes gyűjtőhelyeken a konstans-domináns fajok a következők: 1. gyh.: *Vitruina pellucida, Aegopinella nitens Bradybaena frauticum* (80-90-90%). A 2. gyh.: *Cochlicopa lubrica, Nesovitrea hammonis, Trichia hispida* (100-100-100%). A 3. gyh.: *Carychum tridentatum, Vallonia costata, Vitruina pellucida* (90, 80, 90%). A 4. gyh.: a *Cochlicopa lubrica, Succinea oblonga, Vitruina pellucida* (80-70, 100%). (1. táblázat)

1. táblázat

	ET		1	K%	2	K%	3	K%	4	K%
1.	VP	<i>Carychium tridentatum</i> (Risso 1826)	1	10			48	90		
2.	BE	<i>Cochlicopa lubrica</i> (O.F.Müller 1774)			97	100			27	80
3.	VP	<i>Columella edentula</i> (Draparnaud 1805)					3	10		
4.	S	<i>Trancatellina cylindrica</i> (Ferussac 1807)					2	20		
5.	S	<i>Vallonia pulchella</i> (O.F.Müller 1774)					2	20	14	50
6.	S	<i>Vollonia costata</i> (O.F.Müller 1774)			1	10	69	80	31	40
7.	VP	<i>Succinea oblonga</i> (Draparnaud 1801)					2	20	20	70
8.	E	<i>Cochlodina laminata</i> (Montagu 1803)								
9.	E	<i>Macrogastera ventricosa</i> (Draparnaud 1801)								
10.	E	<i>Laciniaria plicata</i> (Draparnaud 1801)			1	10	1	10	8	50
11.	BE	<i>Balea biplicata</i> (Montagu 1803)					2	10		
12.	E	<i>Balea stabilis</i> (L.Pfeiffer 1847)								
13.	E	<i>Vestia turgida</i> (Rossmässler 1836)								
14.	BE	<i>Punctum pygmaeum</i> (Draparnaud 1801)	1	10			1	10	1	10
15.	E	<i>Discus perspectivus</i> (Mühlfeld 1816)	8	30						
16.	E	<i>Arion subfuscus</i> (Draparnaud 1805)	10	40	14	60	2	20		
17.	E	<i>Arion cirkumscriptus</i> (Johaston 1828)	1	10					2	20
18.	BE	<i>Arion hortensis</i> (Ferussac 1819)							12	40
19.	BE	<i>Vitrina pellucida</i> (O.F. Müller 1774)	21	80	6	60	70	90	77	100
20.	E	<i>Semilimax semilimax</i> (Ferussac 1802)	2	10						
21.	E	<i>Vitrea diaphana</i> (Studer 1820)	3	20						
22.	E	<i>Vitrea subrimata</i> (Reinhardt 1871)								
23.	E	<i>Vitrea crystallina</i> (O.F.Müller 1774)					1	10		
24.	E	<i>Aegopinella pura</i> (Alder 1830)								
25.	E	<i>Aegopinella nitens</i> (Michoud 1831)	26	90			6	20		
26.	BE	<i>Nesovitrea harmmonis</i> (Ström 1765)			26	100	11	60		
27.	E	<i>Oxychilus glaber</i> (Rossmässler 1838)								
28.	E	<i>Oxychilus depressus</i> (Sterki 1880)	1	10						
29.	E	<i>Dandebardia calophana</i> Westerlund 1883	1	10						
30.	E	<i>Dandebardia rufa</i> (Draparnaud 1805)	1	10						
31.	E	<i>Limax cinereoniger</i> (Wolf 1803)								
32.	VP	<i>Deroceras reticulatum</i> (O.F.Müller 1774)	17	70			2	10		
33.	BE	<i>Euconulus fulvus</i> (O.F.Müller 1774)	5	40						
34.	E	<i>Bradybaena fruticum</i> (O.F.Müller 1774)	19	90					1	10
35.	E	<i>Perforatella bidentata</i> (Gruelin 1788)	3	20	2	20				
36.	E	<i>Perforatella incarnata</i> (O.F.Müller 1774)	7	40	3	30				
37.	E	<i>Perforatella dybothryon</i> (Kimakovwicz 1884)								
38.	E	<i>Perforatella vicina</i> (Rossmässler 1842)								
39.	VP	<i>Perforatella rubiginosa</i> (A.Schmidt 1853)			2	20	15	70	1	10
40.	E	<i>Trichia villosula</i> (Rossmässler 1838)							9	50
41.	E	<i>Trichia unidentata</i> (Draparnaud 1805)	3	30						
42.	BE	<i>Trichia hispida</i> (Linné 1758)	7	60	41	100	1	10		
43.	E	<i>Trichia lubomirski</i> (Slósarski 1881)			1	10				
44.	BE	<i>Euomphalia strigella</i> (Draparnaud 1801)	5	60			5	40		
45.	E	<i>Helicigona rosmässleri</i> (L.Pfeiffer 1842)								
46.	E	<i>Isognomostome isognomostema</i> (Schröter 1784)	4	40						
47.	BE	<i>Cepaea vindoboneusis</i> (Terussac 1821)							1	10
48.	BE	<i>Helix pomatia</i> (Linné 1758)								
49.	BE	<i>Helix lutescens</i> (Rossmässler 1837)							3	30
		Egyedszám	153		189		243		207	
		Fajszám		21		11		18		14
		Élőhelytípus fajszám E	14	66,66	5	45,45	4	44,44	4	28,57
		és % VP	2	9,52	1	9,09	5	27,77	2	14,28
		BE	5	23,80	4	36,36	6	33,33	6	42,85
		S	-	-	1	9,09	3	16,66	2	14,28

A Syn-Tax program eredménye: a 3–4 gyűjtőhely hasonlósága a legnagyobb. Az 1–2 gyűjtőhely különbözik leginkább. Az 1. táblázaton látható, hogy az 1–2 gyűjtőhely és 3–4 gyűjtőhely fajállománya közt nagy különbségek találhatók. Az 1–2 gyűjtőhelyeken az 1-14 fajok hiányosak szemben a 3–4 gyűjtőhelyekkel, ahol több közös faj található.

Összefoglalás

A vizsgált gyűjtőhelyeken 49 faj került elő. A közös fajok alapján a 4 erdő elválik egymástól a Syn-Tax alapján. Az élőhelytípusok: E = erdőlakó, VP = vízparti fajok aránya az 1–3 erdőben igen magas, szemben a 4. erdővel (1. táblázat), ahol a BE = bokorerdőlakó és S = sztyepplakó fajok vannak többségben.

Irodalom

Bába, K. (1991): Ökológiai fajcsoportok értékelési lehetőségei a malakológiában. II. Magyar Ökológus Kongresszus Pate Georgikon, Keszthely. Abstract 12.

Dr. BÁBA, Károly
Szeged,
Vár u. 6.
6720

